

Verwerkersovereenkomst

[Naam Dienst/Project/Applicatie/ Voorziening]

Registratienummer: <registratienummer uit Corsa>

DE ONDERGETEKENDEN:

De Veiligheidsregio Utrecht (VRU), gevestigd te Utrecht, Archimedeslaan 6, in deze vertegenwoordigd door de <heer of mevrouw> <persoonsnaam>, verder te noemen 'verwerkingsverantwoordelijke',

en

<Volledige naam en rechtsvorm bedrijf, afdeling>, gevestigd te <plaatsnaam>, <adres>, in deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door de <de heer of mevrouw>, <persoonsnaam>, <functie>, verder te noemen 'verwerker',

Hierna tevens gezamenlijk te noemen 'partijen' en/of individueel 'partij';

Nemen het volgende in aanmerking:

- A. Partijen hebben op <datum> een hoofdovereenkomst gesloten met kenmerk <kenmerk/nummer van de overeenkomst> met betrekking tot <onderwerp van de overeenkomst> (hierna: 'hoofdovereenkomst');
- B. In het kader van de uitvoering van de hoofdovereenkomst verwerkt verwerker namens verwerkingsverantwoordelijke persoonsgegevens in de zin van artikel 4 sub 1 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (hierna te noemen: AVG);
- C. Partijen wensen zorgvuldig en in overeenstemming met de AVG om te gaan met de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de hoofdovereenkomst, en leggen derhalve hun wederkerige rechten en plichten ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens vast in deze verwerkersovereenkomst;

En komen overeen als volgt:

Artikel 1- Definities

- a) **AVG**: Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 (Algemene Verordening Gegevensbescherming).
- b) **Toezichthouder**: de Autoriteit Persoonsgegevens (AP), of het (andere) orgaan dat in Nederland bij wet als toezichthouder is aangesteld voor het toezicht op het verwerken van persoonsgegevens.
- c) De termen **datalek**, **betrokkene**, **persoonsgegevens**, **bijzondere categorieën persoonsgegevens**, **verwerking**, en **subverwerker** hebben dezelfde betekenis als daaraan gegeven in de AVG.
- d) De termen **verwerker** en **verwerkingsverantwoordelijke** hebben dezelfde betekenis als daaraan gegeven in de AVG, tenzij de term gebruikt wordt als referentie naar de contractpartij.
- e) **Verwerkersovereenkomst**: deze overeenkomst, inclusief enige en alle bijlagen, addenda, amendementen en overige correspondentie ten aanzien van haar interpretatie en uitvoering.

Artikel 3- Onderwerp van deze verwerkersovereenkomst

- 3.1 Verwerker verwerkt de persoonsgegevens in het kader van de hoofdovereenkomst uitsluitend voor zover dat noodzakelijk om de diensten zoals beschreven in Bijlage 1 hierbij uit te voeren, en voor geen enkel ander doel en op geen enkele andere wijze, behoudens waar wettelijk vereist.
- 3.2 De verwerkersovereenkomst vormt een aanvulling op de hoofdovereenkomst en vervangt enige en alle eerder gemaakte afspraken tussen partijen ten aanzien van de beoogde verwerking van persoonsgegevens. Bij tegenstrijdigheid tussen de bepalingen uit de verwerkersovereenkomst en de hoofdovereenkomst, prevaleren ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens de bepalingen uit de verwerkersovereenkomst, en de bepalingen uit de hoofdovereenkomst ten aanzien van enige andere onderwerpen.

Artikel 4- Verplichtingen Verwerker

- 4.1 Verwerker heeft geen onafhankelijke zeggenschap over de ter beschikking gestelde persoonsgegevens. Voor zover niet anders bepaald neemt verwerker geen beslissingen over de ontvangst en het gebruik van de gegevens, de verstrekking aan derden en de duur van de opslag van gegevens.
- 4.2 Verwerker zal bij de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de in artikel 3 van deze verwerkersovereenkomst genoemde werkzaamheden, handelen in overeenstemming met de toepasselijke wet- en regelgeving betreffende de verwerking van persoonsgegevens. Indien sprake is van afwijkende wettelijke verplichtingen, dan wordt de functionaris gegevensbescherming van verwerkingsverantwoordelijke voorafgaand aan de verwerking, schriftelijk op de hoogte gebracht door verwerker.
- 4.3 Verwerker zal op eerste verzoek van de Functionaris Gegevensbescherming van verwerkingsverantwoordelijke meewerken aan elk verzoek om informatie van verwerkingsverantwoordelijke of een verzoek om toegang van een betrokkene (in het kader van artikelen 15 tot en met 23 AVG), waarbij verwerker mee zal werken aan het voldoen aan een dergelijk verzoek van een betrokkene binnen de daarvoor gestelde termijnen.

Artikel 5- Geheimhoudingsplicht

- 5.1 Personen in dienst van, dan wel werkzaam ten behoeve van verwerker, evenals verwerker zelf, zijn verplicht tot geheimhouding met betrekking tot de persoonsgegevens waarvan zij kennis kunnen nemen, behoudens voor zover een bij, of krachtens de wet gegeven voorschrift tot verstrekking verplicht. De medewerkers van verwerker tekenen hiertoe een geheimhoudingsverklaring, tenzij verwerker aantoonbaar alternatieven geïmplementeerd heeft ten behoeve van de geheimhouding van de persoonsgegevens.
- 5.2 Indien verwerker op grond van een wettelijke verplichting, of gerechtelijk bevel persoonsgegevens of informatie ten aanzien van de verwerking uit hoofde van deze verwerkersovereenkomst dient te verstrekken, zal verwerker de grondslag van het verzoek en de identiteit van de verzoeker verifiëren en zal verwerker verwerkingsverantwoordelijke onmiddellijk, voorafgaand aan de verstrekking, ter zake informeren. Tenzij wettelijke bepalingen dit verbieden.

Artikel 6 - Meldplicht datalekken en beveiligingsincidenten

- 6.1 Verwerker zal verwerkingsverantwoordelijke zo spoedig mogelijk - doch uiterlijk **binnen 24 uur** na de eerste ontdekking - informeren over elk (vermoedelijke) datalek.
- 6.2 Onverminderd de melding genoemd in artikel 6.1 zal verwerker zich inzetten om enig datalek zo snel mogelijk ongedaan te maken, dan wel te beperken, en zal verwerker tevens verwerkingsverantwoordelijke informeren over welke stappen er gezet zijn ten behoeve van het ongedaan maken, dan wel beperken, van het datalek.

- 6.3 Verwerker zal bij de melding genoemd in artikel 6.1 alle inlichtingen verschaffen die verwerkingsverantwoordelijke noodzakelijk acht om het incident te kunnen beoordelen. Daarbij verschaft verwerker in ieder geval de informatie aan verwerkingsverantwoordelijke zoals omschreven in bijlage 2. Ter voorkoming van twijfel: na ontdekking van een datalek zal verwerker binnen 24 uur de eerste melding doen. Deze hoeft nog niet alle details te bevatten. Verwerker zal op eigen initiatief en in elk geval op eerste verzoek van verwerkingsverantwoordelijke nadere details verstrekken.
- 6.4 Verwerker beschikt over een plan van aanpak betreffende de omgang met en afhandeling van datalekken, dat gepast is, gezien de aard en omvang van de verwerking zoals bedoeld in deze verwerkersovereenkomst, en zal verwerkingsverantwoordelijke, op diens eerste verzoek, inzage verschaffen in dit plan. Verwerker stelt verwerkingsverantwoordelijke actief op de hoogte van materiele wijzigingen in het plan van aanpak.
- 6.5 Een eventuele melding betreffende een datalek aan de toezichthouder en/of enige betrokkenen zal altijd in overleg gedaan worden, met dien verstande dat de uitgangspositie is dat verwerkingsverantwoordelijke deze melding zal doen.
- 6.6 Verwerker houdt een gedetailleerd logboek bij van alle (vermoedelijke) inbreuken op de beveiliging, evenals de maatregelen die in vervolg op dergelijke inbreuken zijn genomen waarin minimaal de informatie zoals bedoeld in bijlage 2 is opgenomen, en geeft daar op eerste verzoek van verwerkingsverantwoordelijke inzage in.

Artikel 7 - Beveiligingsmaatregelen en controle

- 7.1 Verwerker neemt alle passende technische en organisatorische maatregelen om de persoonsgegevens welke worden verwerkt ten dienste van verwerkingsverantwoordelijke te beveiligen en beveiligd te houden tegen verlies of tegen enige vorm van onrechtmatige verwerking. De wijze van beveiliging wordt nader omschreven in bijlage 3.
- 7.2 Verwerkingsverantwoordelijke is te allen tijde gerechtigd de verwerking van persoonsgegevens te controleren, of te laten controleren. Verwerker is verplicht verwerkingsverantwoordelijke, de toezichthouder, of, de onder geheimhouding, controlerende instantie in opdracht van verwerkingsverantwoordelijke toe te laten indien nodig, en verplicht medewerking te verlenen zodat de controle daadwerkelijk uitgevoerd kan worden.
- 7.3 Verwerkingsverantwoordelijke zal de controle slechts (laten) uitvoeren na een schriftelijke melding aan verwerker, met inachtneming van een termijn van tenminste 2 werkdagen.
- 7.4 Verwerker verbindt zich om binnen een door verwerkingsverantwoordelijke te bepalen redelijke termijn verwerkingsverantwoordelijke, of de door verwerkingsverantwoordelijke ingeschakelde derde, te voorzien van de verlangde informatie. Hierdoor kan verwerkingsverantwoordelijke, of de door verwerkingsverantwoordelijke ingeschakelde derde, zich een oordeel vormen over de naleving door verwerker van deze verwerkersovereenkomst. Verwerkingsverantwoordelijke, of de door verwerkingsverantwoordelijke ingeschakelde derde, is gehouden alle informatie betreffende deze controles vertrouwelijk te behandelen.
- 7.5 De redelijke kosten van een controle worden gedragen door de partij die de kosten maakt tenzij uit de controle blijkt dat verwerker nalatig is in de opvolging van de uitspraken uit deze verwerkersovereenkomst. In dat geval worden de kosten van controle gedragen door verwerker.
- 7.6 Verwerker zal de door verwerkingsverantwoordelijke aangegeven aanbevelingen ter verbetering binnen de daartoe door verwerkingsverantwoordelijke te bepalen redelijke termijn uit te voeren.
- 7.7 Verwerker rapporteert jaarlijks in de maand na de verjaardag van deze verwerkersovereenkomst over de opzet en werking van het stelsel van maatregelen en procedures, gericht op naleving van deze verwerkersovereenkomst. In elk geval zal verwerker alle non-conformiteiten, datalekken, verzoeken uit

hoofde van artikel 4.3 van deze verwerkersovereenkomst, en andere bijzonderheden ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens uit hoofde van deze verwerkersovereenkomst aan verwerkingsverantwoordelijke rapporteren.

Artikel 8 - Inschakeling derden

- 8.1 Verwerkingsverantwoordelijke geeft bij aanvang van deze verwerkersovereenkomst uitdrukkelijk toestemming aan verwerker voor het inschakelen van de sub-verwerkers opgenomen in Bijlage 4 hierbij. Verwerker is slechts gerechtigd de uitvoering van de werkzaamheden nader uit te besteden aan andere sub-verwerkers na voorafgaande schriftelijke toestemming van verwerkingsverantwoordelijke. Verwerkingsverantwoordelijke kan aan het geven van zulke schriftelijke toestemming, en aan het geheel of ten dele uitbesteden van verwerkingsactiviteiten voorwaarden verbinden, indien relevant en proportioneel.
- 8.2 Verwerker blijft ten aanzien van werkzaamheden verricht door enige sub-verwerker in deze gevallen te allen tijde aanspreekpunt, verantwoordelijk voor de naleving van de bepalingen uit deze verwerkersovereenkomst, en aansprakelijk voor enige toerekenbare tekortkoming in de naleving van enige sub-verwerker. Verwerker garandeert dat sub-verwerkers minimaal dezelfde standaarden toepassen als verwerker, en verder alle overige plichten op zich te nemen die tussen verwerkingsverantwoordelijke en verwerker zijn overeengekomen, en zal verwerkingsverantwoordelijke, op diens verzoek, inzage verschaffen in de overeenkomsten met deze derden waarin deze plichten zijn opgenomen.
- 8.5 Verwerker zal geen persoonsgegevens verwerken in of doorgeven aan een land, gebied of organisatie buiten de Europese Economische Ruimte zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van verwerkingsverantwoordelijke. Het verwerken van persoonsgegevens buiten de Europese Economische Ruimte is onderhevig aan aanvullende eisen aan de beveiliging en aanvullende contractuele bepalingen (waaronder de *Standaardcontractbepalingen* van de Europese Commissie).
- 8.6 Verwerker houdt een actueel register bij van de door hem ingeschakelde derden en onderaannemers waarin de identiteit, vestigingsplaats en een beschrijving van de werkzaamheden van de derden of onderaannemers zijn opgenomen, alsmede eventuele door verwerkingsverantwoordelijke gestelde aanvullende voorwaarden. Verwerker zal de contactpersoon van verwerkingsverantwoordelijke inzage verlenen in dit register of dit register zal, zoals nader omschreven in **bijlage 4**, aan deze verwerkersovereenkomst worden toegevoegd en zal door verwerker actueel worden gehouden.

Artikel 9 – Duur en beëindiging

- 9.1 Deze verwerkersovereenkomst treedt in werking op de datum van ondertekening door beide partijen (waarbij de laatste handtekening leidend is), en blijft van kracht tot het eindigen van de hoofdovereenkomst, of totdat partijen overeen komen deze verwerkersovereenkomst te beëindigen.
- 9.2 Alle bepalingen van deze verwerkersovereenkomst die uitdrukkelijk of impliciet zijn bedoeld om van kracht te blijven na beëindiging of afloop van deze verwerkersovereenkomst blijven volledig van kracht, ook na formelen beëindiging hiervan.

- 9.3 Wijzigingen in deze verwerkersovereenkomst kunnen slechts schriftelijk gemaakt worden middels een door beide partijen geaccordeerd voorstel.
- 9.2 Zodra de samenwerking is beëindigd, zal verwerker naar keuze van verwerkingsverantwoordelijke:
- (i) de persoonsgegevens, en zulke bestanden en/of documenten welke de persoonsgegevens bevatten, geheel of ten dele, retour sturen aan verwerkingsverantwoordelijke, daarbij gebruikmakend van het door verwerkingsverantwoordelijke aangewezen medium; of
 - (ii) de persoonsgegevens die zij van verwerkingsverantwoordelijke heeft ontvangen, met inbegrip van alle kopieën (inclusief backups, prints en versies op tijdelijke opslagmedia) daarvan vernietigen, en zulke vernietiging aantoonbaar kunnen maken op eerste verzoek van verwerkingsverantwoordelijke; of
 - (iii) op een andere rechtmatige wijze in overleg met verwerkingsverantwoordelijke, tot een oplossing komen.
- 9.3 Indien een wijziging in toepasselijk recht tot een wijziging in deze verwerkersovereenkomst zou dwingen, wordt aangenomen dat deze overeenkomst met wederzijds instemmen is gewijzigd op de minst ingrijpende manier die overeenstemming met toepasselijk recht verzekert. Partijen kunnen tevens met elkaar in overleg over een afwijkende benadering indien één der partijen dat wenst.
- 9.5 Indien een partij tekortschiet in de nakoming van een overeengekomen verplichting, kan de andere partij haar in gebreke stellen waarbij de nalatige partij alsnog een redelijke termijn voor de nakoming wordt gegund. Bij blijvende tekortkoming is de in gebreke blijvende partij zonder nadere actie in verzuim. Ingebrekestelling is tevens niet nodig wanneer voor de nakoming een fatale termijn geldt, nakoming blijvend onmogelijk is of indien uit een mededeling dan wel de houding van de andere partij moet worden afgeleid dat deze in de nakoming van haar verplichting zal tekortschieten.
- 9.6 Verwerkingsverantwoordelijke is gerechtigd deze verwerkersovereenkomst en de hoofdovereenkomst per direct te ontbinden indien verwerker te kennen geeft niet (langer) te kunnen voldoen aan de betrouwbaarheidseisen of als verwerkingsverantwoordelijke gerede twijfel heeft of verwerker aan de betrouwbaarheidseisen, die op grond van ontwikkelingen in de wet en/of de rechtspraak aan de verwerking van de persoonsgegevens worden gesteld.

Artikel 10 Aansprakelijkheid

- 10.1 Verwerker is aansprakelijk voor schade of nadeel voortvloeiende uit het niet nakomen van deze verwerkersovereenkomst, daaronder begrepen wanneer bij de verwerking niet wordt voldaan aan de specifiek tot verwerkingsgerichte verplichtingen van de AVG, of buiten de rechtmatige instructies van verwerkingsverantwoordelijke is gehandeld of bij strijdigheid ingeval van het niet nakomen van de AVG en andere toepasselijke wet- en regelgeving.
- 10.3 Verwerker vrijwaart verwerkingsverantwoordelijke volledig voor schade of nadeel voor zover ontstaan door werkzaamheid van verwerker.
- 10.4 Indien de toezichthouder verwerkingsverantwoordelijke ten gevolge van een doen of nalaten van verwerker een bestuurlijke boete oplegt, kan verwerkingsverantwoordelijke deze boete op verwerker verhalen. Deze boete is niet vatbaar voor verrekening en opschorting en laat de overige rechten van verwerkingsverantwoordelijke op nakoming en schadevergoeding onverlet.

Artikel 11 Toepasselijk recht

- 11.1 Deze verwerkersovereenkomst en de uitvoering daarvan worden uitsluitend beheerst door Nederlands recht.

11.2 Alle geschillen, die tussen partijen ontstaan in verband met deze verwerkersovereenkomst, zullen worden voorgelegd aan de bevoegde rechter in Utrecht.

ALDUS OVEREENGEKOMEN DOOR DE PARTIJEN:

Veiligheidsregio Utrecht

<Naam leverancier>

Datum

Datum

Naam

Naam

Handtekening

Handtekening

Bijlage 1 Instructie verwerking van Persoonsgegevens

Nader in te vullen. In deze bijlage moet in ieder geval het volgende nader worden gespecificeerd:

De specifieke activiteiten in het kader waarvan persoonsgegevens worden verwerkt zijn als volgt (het doel van de verwerking):

- [opsomming, bijvoorbeeld 'postcommandanten en clustercommandanten benaderen bij inbraakalarm gedurende bepaalde tijden']

De specifieke verwerkingen die verwerker op de persoonsgegevens zal uitvoeren zijn als volgt (de handelingen die feitelijk met de persoonsgegevens worden verricht):

- [opsomming, bijvoorbeeld 'e-mailadressen en (mobiele) telefoonnummers worden opgeslagen en er wordt een back-up van gemaakt']

Van de volgende categorieën betrokkenen worden persoonsgegevens verwerkt:

- (bijvoorbeeld:)
- Werknemers van de VRU;
- Burgers
- Leveranciers
- [etc. etc., pas aan waar nodig]

De volgende persoonsgegevens kunnen worden verwerkt:

- (bijvoorbeeld:)
- Telefoonnummers
- E-mailadressen
- Namen
- BSN
- [etc. etc., pas aan waar nodig]

De volgende **bijzondere categorieën** persoonsgegevens kunnen worden verwerkt: persoonsgegevens aangaande iemands

- ras of etnische afkomst;
- politieke opvattingen;
- godsdienst of levensovertuiging;
- lidmaatschap van een vakbond;
- genetische of biometrische gegevens met oog op unieke identificatie;
- gezondheid;
- seksuele leven;
- strafrechtelijk verleden;
- [etc. etc., pas aan waar nodig].

Bijlage 2 **Lijst aan te leveren info datalek/incident**

Verwerker zal alle inlichtingen verschaffen die verwerkingsverantwoordelijke noodzakelijk acht om een eventueel incident te kunnen beoordelen, en om vast te stellen of er bijvoorbeeld . Daarbij verschaft verwerker in ieder geval de volgende informatie aan verwerkingsverantwoordelijke:

1. de (vermeende) oorzaak van de inbreuk;
2. het (vooralsnog bekende en/of te verwachten) gevolg- met name van hoe veel personen er persoonsgegevens bij het incident betrokken zijn (indien geen exact aantal bekend is: het minimale en maximale aantal personen waarvan gegevens betrokken zijn bij de inbreuk), wat voor persoonsgegevens er bij het incident betrokken zijn;
3. de (voorgestelde) oplossing en eventueel reeds gezette stappen;
4. contactgegevens voor de opvolging van de melding;
5. de datum waarop de inbreuk heeft plaatsgevonden (indien geen exacte datum bekend is: de periode waarbinnen de inbreuk heeft plaatsgevonden);
6. de datum en het tijdstip waarop de inbreuk bekend is geworden bij verwerker of bij een door hem ingeschakelde derde of onderaannemer;
7. of de gegevens versleuteld, gehasht of op een andere manier onbegrijpelijk of ontoegankelijk zijn gemaakt voor onbevoegden (bijvoorbeeld door remote wiping);

Bijlage 3 Organisatorische en technische maatregelen voor de beveiliging

Verwerker heeft een (informatie)beveiligingsbeleid opgesteld en de hierin beschreven maatregelen aantoonbaar geïmplementeerd. Dit beleid wordt met regelmaat getoetst en geactualiseerd. De beveiligingsmaatregelen zijn passend voor en in overeenstemming met de waarde van de te verwerken gegevens.

Specifiek heeft verwerker de volgende technische en organisatorische maatregelen getroffen:

Organisatie van informatiebeveiliging

- [beschrijf hoe de verantwoordelijkheden ten aanzien van het beschermen van persoonsgegevens zijn binnen de organisatie van verwerker zijn georganiseerd]

Personele maatregelen

- [beschrijf het beleid van bewerker ten aanzien van het bekwaam maken en houden van personeel]
- [beschrijf hoe vertrouwelijkheid wordt gegarandeerd, bijv. door middel van geheimhoudingsovereenkomst, opnemen van vertrouwelijkheid in personeelshandboek]

Toegang tot persoonsgegevens

- [beschrijf het beleid ten aanzien van bepalen van toegang tot persoonsgegevens door personeelsleden, bijvoorbeeld role-based access, need to know]
- [beschrijf hoe gegarandeerd wordt dat de toegang van personen wordt ingetrokken als men bijv. uit dienst gaat, door periodieke controle]

Verwerking op mobiele apparatuur

- [beschrijf hoe mobiele apparatuur beveiligd wordt, bijv. met versleuteling, device management software, enz.]

Fysieke beveiliging

- [beschrijf hoe persoonsgegevens fysiek beschermd worden, bijv. door afgesloten ruimtes, controle bij de ingang van een pand, servers in afgesloten ruimtes met beperkte toegang, clean desk policy]

IT beveiligingsmaatregelen

- [beschrijf welke maatregelen er zijn getroffen om de IT infrastructuur te beveiligen tegen het ontstaan van datalekken]

Toegang op afstand

- [beschrijf welke maatregelen er getroffen zijn voor het beveiligen van toegang op afstand, bijv. door middel van VPN]

Beheer van incidenten

- [beschrijf hoe intern zorg wordt gedragen voor het beheer van incidenten/datalekken]

Continuïteit van de dienstverlening

- [beschrijf welke maatregelen er getroffen zijn om continuïteit van dienstverlening te garanderen]

Overige maatregelen

- [beschrijf enige andere maatregelen die getroffen zijn in het kader van privacy/de bescherming van persoonsgegevens]

Bijlage 4 **Lijst subverwerkers**

Opsomming van derde partijen en werkzaamheden in het kader van deze verwerkersovereenkomst:

NB.: Het betreft hier dus partijen die persoonsgegevens namens Verwerker verwerken, ten uitvoering van de verplichtingen in deze Verwerkersovereenkomst.